

UNIwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina
Wydział Instrumentalno-Pedagogiczny w Białymstoku

Nazwa modułu: Chorał gregoriański		Kod modułu:
Nazwa jednostki prowadzącej moduł: Wydział Instrumentalno - Pedagogiczny w Białymstoku		Rok akademicki: 2015/2016
Nazwa kierunku: Instrumentalistyka		
Forma studiów: Stacjonarne pierwszego stopnia	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status modułu: Obowiązkowy
Specjalność: Pedagogika Instrumentalna - organy		Rok / semestr: rok III, semestr V-VI
Język modułu: Polski (niemiecki, angielski)	Forma zajęć: Wykład	Wymiar zajęć: 30
Koordinator modułu	Kierownik Zakładu Fortepianu, Klawesynu i Organów	
Prowadzący zajęcia	dr Karolina Mika	
Cele modułu	Przekazanie studentom niezbędnej wiedzy teoretycznej oraz wykształcenie umiejętności praktycznych pozwalających na samodzielne – zgodne z najnowszymi odkryciami semiologicznymi – interpretowanie oraz wykonywanie szerokiego repertuaru chorału gregoriańskiego zarówno w warunkach koncertowych, jak i w ramach liturgii kościoła katolickiego.	
Wymagania wstępne	Zgodnie z regulaminem studiów; preferowana jest biegła umiejętność czytania nut głosem a vista oraz predyspozycje głosowe.	

Kod efektu	MODUŁOWE EFEKTY KSZTAŁCENIA	Odniesienie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	------------------------------------	---

w zakresie WIEDZY (W)

W01 ¹	Znajomość repertuaru gregoriańskiego, jego zastosowania w liturgii kościoła katolickiego oraz sposobów wykorzystywania melodii gregoriańskich w szeroko rozumianej twórczości muzycznej – z uwzględnieniem twórczości kompozytorów muzyki organowej	S_W01 S_W02 S_W03
W02	Znajomość notacji sanktgalleńskiej, loreńskiej oraz watykańskiej w aspekcie interpretacji rytmicznej poszczególnych znaków neumatycznych	S_W06 S_W07 S_W08
W03	Znajomość praktyk oraz tradycji wykonawczych śpiewów <i>proprium</i> (antyfona, responsorium), <i>ordinarium missae</i> oraz oficjum	S_W05
W04	Znajomość historii powstania, przyczyn upadku oraz okoliczności odnowy śpiewu gregoriańskiego	S_W01 S_W06
W05	Znajomość ksiąg muzyczno-liturgicznych stanowiących główne źródło repertuaru gregoriańskiego	S_W04

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U)

U01	Zdolność samodzielnego opracowania poprawnej stylistycznie koncepcji wykonawczej dowolnego śpiewu z klasycznego repertuaru gregoriańskiego poprzez umiejętność samodzielnego zastosowania w praktyce wiedzy dotyczącej interpretacji znaków neumatycznych w świetle semiologii gregoriańskiej	S_U07 S_U01
U02	Umiejętność świadomego nawiązania do duchowości śpiewów gregoriańskich podczas wykonania	S_U03
U03	Umiejętność poprawnego wykonania śpiewów gregoriańskich zarówno pod względem melodycznym, jak i z zachowaniem podstawowych elementów techniki wokalne	S_U01
U04	Umiejętność werbalnego umotywowania oraz przekazania swej koncepcji wykonawczej innym muzykom	S_U06 S_U14

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K)

K01	Świadomość konieczności konsekwentnego wprowadzania repertuaru gregoriańskiego do liturgii kościoła katolickiego poprzez w pełni kompetentne działania artystyczne	S_K03
-----	--	-------

K02	Rozumienie potrzeby stałego rozszerzania swojej wiedzy w dziedzinie najnowszych odkryć semiologicznych oraz doskonalenia własnego warsztatu wykonawczego przez całe życie	S_K01 S_K02
K03	Świadome i oparte na poczuciu odpowiedzialności za wymiar estetyczny oraz duchowy integrowanie wykonawców wokół wspólnego dzieła, jakim jest proklamacja Słowa Bożego w śpiewie gregoriańskim	S_K03 S_K06 S_K09

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU

Semestr I	Liczba godzin
<p>Stałym elementem kolejnych zajęć chorału gregoriańskiego jest wykonywanie solowe oraz zespołowe śpiewów chorałowych <i>proprium missae</i> wg okresów roku liturgicznego, repertuaru <i>ordinarium missae</i> oraz wybranych <i>cantus variaie</i> z uwzględnieniem wskazań wykonawczych notacji sanktgalleńskiej i loreńskiej. Równoległe z pracą nad repertuarem gregoriańskim omawiane są następujące zagadnienia:</p> <ol style="list-style-type: none"> Geneza i rozwój chorału gregoriańskiego, procesy deformacji oraz upadku śpiewu gregoriańskiego Znaczenie ośrodka solesmeńskiego dla odnowy śpiewu gregoriańskiego Rola śpiewu gregoriańskiego w liturgii w świetle obowiązujących aktów prawnych Repertuar gregoriański we współczesnych edycjach chorałowych - księgi muzyczno-liturgiczne edycji watykańskiej oraz wydawnictwa benedyktynów z Solesmes Formy muzyczne śpiewu gregoriańskiego w kontekście funkcji, stylu oraz praktyki wykonawczej śpiewów antyfonalnych i responsorialnych Notacje: watykańska, loreńska oraz sanktgalleńska Semiologia gregoriańska - szczegółowa analiza porównawcza notacji sanktgalleńskiej, loreńskiej oraz editio vaticana w aspekcie interpretacji rytmicznej (nuty izolowane - virga, tractulus, punctum, uncinus; nuty złożone - pes, clivis, torculus, porrectus, climacus, scandicus, salicus, scandicus-quilismaticus) 	<p>1 1 1 1 1 2 8</p>
Semestr II	Liczba godzin
<ol style="list-style-type: none"> Semiologia gregoriańska - c.d.: (neumy unisoniczne - bivirga, trivirga, strophicus, trigon; neumy przejściowe - oriscus, pressus, kwilizma; likwescencja; dodatkowe elementy notacji neumatycznej - oznaczenia literowe) Artykulacja, grupowanie neumatyczne w śpiewie gregoriańskim Słowo śpiewane a swoboda rytmu oratorskiego Nauka śpiewu poszczególnych tonów psalmowych Podstawowe zagadnienia warsztatu manualnego w kontekście prowadzenia scholi gregoriańskiej Emisja głosu w kontekście estetyki wykonawczej śpiewów chorałowych 	<p>7 2 1 2 2 1</p>

Metody kształcenia

<ol style="list-style-type: none"> wykład problemowy; wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień; praca z tekstem i dyskusja; rozwiązywanie zadań artystycznych; praca indywidualna; praca w grupach; prezentacja nagrań CD.

Weryfikacja efektów kształcenia

Metody weryfikacji	Nr efektu ²
1. egzamin	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, U04, K01, K02,
2. kolokwium ustne	W01, W02, W03, W04, W05, K01, K02,
3. przesłuchanie	W02, W03, U03
4. prezentacja publiczna	U02, U03, K03
5. realizacja zleconego zadania	U01, U04, W02, W03, W05

Korelacja efektów kształcenia z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji ³			
Nr efektu kształcenia	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
W01	4, 5	1, 3, 4, 6, 7	1,2
W02	6, 7, 8	1, 3, 4	1, 2, 3, 5
W03	3, 4, 5	1, 3, 6, 7	1,2, 3, 5
W04	1, 2	1, 2	1,2
W05	4	1, 2, 3	1,2, 5
U01	6 – 10	1, 3, 4	1,5
U02	3, 10	3, 4, 5, 6	1,4
U03	10, 13	4, 5, 6	1,3, 4
U04	1-13	1, 3, 4, 6	1,5
K01	1 – 3, 7, 8	1, 3	1,2
K02	1 – 13	1, 4, 6	1,2
K03	1 – 3, 10	3, 4, 6	4

Forma zaliczenia

I semestr: **kolokwium** ustne, polegające na omówieniu oraz uargumentowaniu samodzielnie przeprowadzonej interpretacji zapisu neumatycznego *in campo aperto* we wskazanym przez pedagoga fragmencie śpiewu gregoriańskiego (Graduale Triplex). Wskazany fragment śpiewu zapisany w edycji watykańskiej należy odnieść do dwóch notacji – loreńskiej oraz sanktgalleńskiej (wymagana jest znajomość zapisu neumatycznego omówionego podczas I semestru). Dopuszczenie do kolokwium na podstawie obecności studenta na zajęciach, postępów w pracy, zaangażowania podczas kolejnych zajęć.

II semestr: **egzamin** polegający na prezentacji wokalne oraz na poprowadzeniu wskazanych przez pedagoga śpiewów chorałowych (źródło: *Graduale Triplex*). Ocenie podlega zarówno poprawność techniczna śpiewu, właściwe odczytanie zapisu edycji watykańskiej, jak i poprawność interpretacji zapisu *in campo aperto*. Egzamin obejmuje także sprawdzenie wiedzy teoretycznej nabytej podczas zajęć, jak również weryfikację umiejętności przeprowadzenia samodzielnej interpretacji zapisu notacji sanktgalleńskiej oraz loreńskiej. Dopuszczenie do egzaminu na podstawie obecności studenta na zajęciach, postępów w pracy, zaangażowania podczas kolejnych zajęć oraz przygotowywania występu publicznego.

Literatura podstawowa

Graduale Triplex, Solesmes 1979

Dom E. Cardine, *Semiologia gregoriańska*, Tyniec 2000

M. Sławecki, *Główne aspekty śpiewu gregoriańskiego*, [w:] *Monodia*, UMFC, Warszawa 2008

I. H. Siekierka OFM, *Notacja sanktgalleńska i metzeńska jako współczesne źródło interpretacji chorału gregoriańskiego*, Opole 2005

Literatura uzupełniająca

L. Agostoni, *Gregorianischer Choral*, [w:] *Musik im Gottesdienst*, t.1: Historische Grundlagen – Liturgik – Liturgiegesang, red. Hans Musch, Regensburg 1993

M. Sławecki, *O śpiewie gregoriańskim*, [w:] *Liber virgensis*, red. M. Sławecki, Wigry 2009

M. Bornus-Szczyciński, A. Nowak, M. Sławecki, *Monodia*, UMFC, Warszawa 2008

J. Harper, *Formy i układ liturgii zachodniej od X do XVIII wieku*, Musica Iagellonica, Kraków 2002

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe	30
Przygotowywanie się do zajęć	15
Praca z literaturą	
Konsultacje	
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	5
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	
Inne	
Łączny nakład pracy studenta w godz.	50

³ należy podać numer efektu kształcenia, numery odpowiednich zakresów treści kształcenia oraz przyporządkować im metody kształcenia i weryfikacji (podać numery)

Liczba punktów ECTS	2,5
---------------------	-----

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS	-	-	-	-	1	1
Ilość godzin w tygodniu	-	-	-	-	1	1
Rodzaj zaliczenia	-	-	-	-	kolokwium	egzamin

Możliwości kariery zawodowej

Kantor, kierownik scholi gregoriańskiej w kościołach obrządków wykorzystujących w swojej liturgii zachodnią monodię liturgiczną.